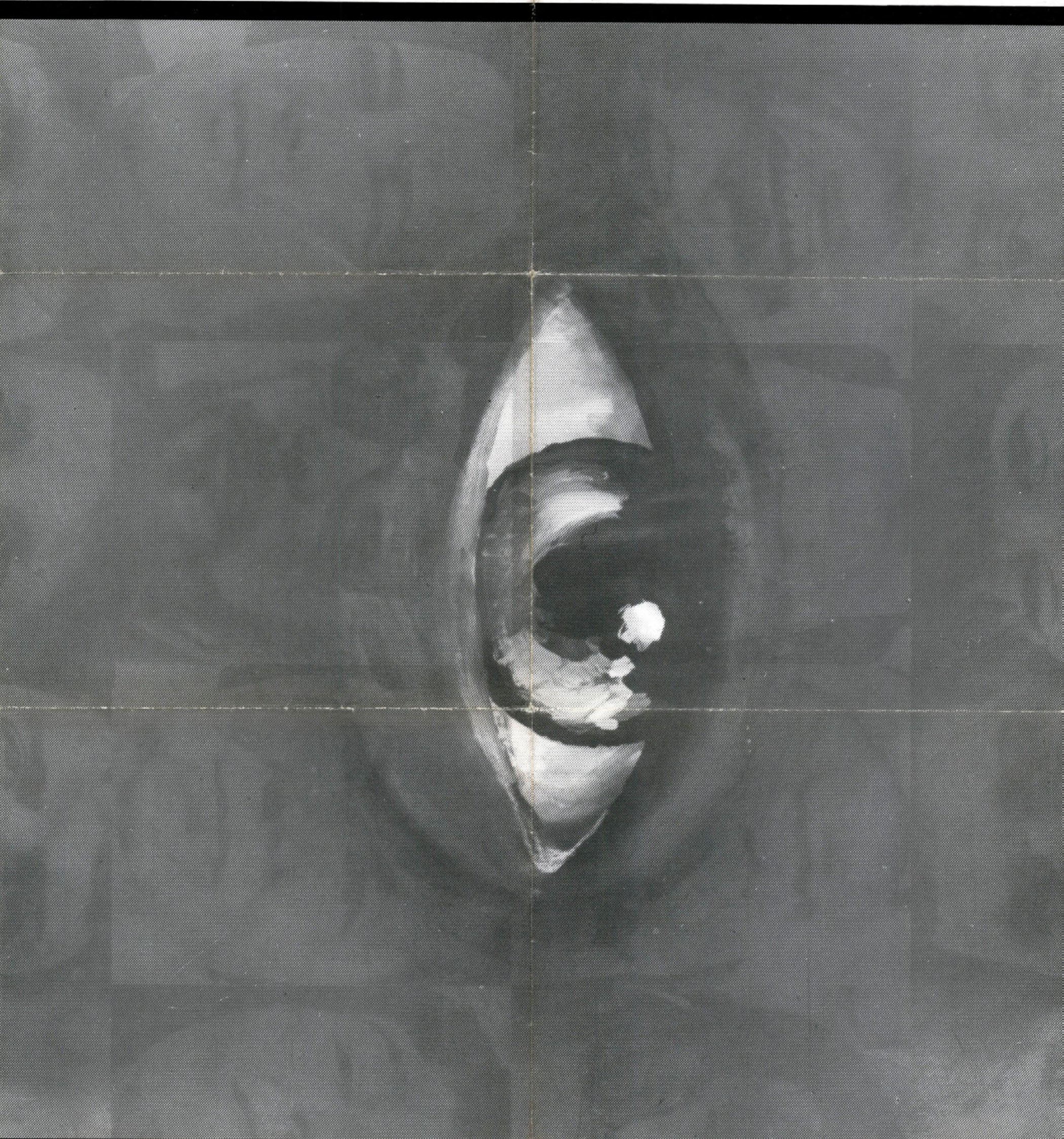

OBVESTILO

Vaclav Havel

Vsak človek nosi v sebi življenje v svojih bistvenih intencijah: vsak na določen način hrepeni po človeškem dostojanstvu, moralni integriteti, po odkritem doživetju lastnih izkušenj, po transcendenčni sveti, v katerem živi. Vsak pa je v manjši ali večji meri hkrati sposoben spustiti se v »svet laži«, vsak je na določen način dostopen za profano popredmetenje in uslužno podrejenost, v vsakem je nekaj pripravljenosti, da se spusti v anonimno množico in z njo udobno odplava po reki lažnega videza življenja. — Že dolgo ne gre več za krizo dveh identitet. Za mnoge hujše gre: za krizo identitete same.

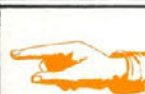
Vaclav Havel

Vaclav Havel se je rodil 1936. leta v Pragi. Tako kot njegovo šolanje — večerna gimnazija, odklonjen pri vpisu na umetnostno zgodovino, pristal nazadnje na tehnični visoki šoli, na ekonomiji avtomobilskega transporta — tako neobičajna je bila tudi njegova gledališka kariera. Najprej odrski delavec, nato po vrsti osvetljač, tajnik in končno lektor, pa asistent režije in nazadnje hišni avtor (vse v Divadlu za branou). Prvi samostojni tekst je Praznovanje na vrtu (1963), s katerim se je hitro proslavil preko čeških meja. 1965. leta je napisal Obvestilo, ki je prav tako obromalo domala vse evropske odre. Sledile so še igre Otežkočena možnost koncentracije, Jezdec, Lopovska opera (predelava po Gayu), avtobiografski igri Avdiencia in Vernissage in nazadnje Gorski hotel (1976). Utrl je pot Praški pomladi, ki mu je 1968. leta navrgla prepoved publiciranja, uprizarjanja in potovanja v inozemstvo. Bil je eden od pobudnikov, podpisnikov in javnih zagovornikov znamenite »Charte 77« o človeških pravicah, ki so ji sledile razne represalije. Oktobra 1979 so ga zaradi protidržavnega delovanja obsodili na pet let težkega prisilnega dela, vključno s prepovedjo pisanja. Jeseni minulega leta je hudo zbolel in so ga izpustili.

slovensko
ljudsko
gledališče celje

Vaclav Havel
OBVESTILO

Prevod ZDENKA ŠKERLJ-JERMAN — Režija
FRANCI KRIŽAJ — Dramaturgija JANEZ ŽMAVC —
Scena NIKO MATUL — Kostumi ANJA DOLENC —
Lektorstvo METKA ČUK — Glasbena oprema IVO
MEŠA

Osebe

Josef Gross, ravnatelj pisarne	MIRO PODJED
Jan Balaš, namestnik ravnatelja	IZTOK VALIČ
Zdenek Mašat, vodja prevajalskega središča	BORUT ALUJEVIČ
Jan Kunc, pydomet	ZVONE AGREŽ
Helena, predsednica	JANA ŠMID
Marija, tajnica prevajalskega središča	ZVEZDANA MLAKAR
Hana, ravnateljeva tajnica	LJERKA BELAK
J. V. Perina, učitelj pydepeja	JANEZ BERMEŽ
Vaclav Kubš	MATJAŽ ARSENIJUK
Jirka, opazovalec	BRUNO BARANOVIČ
Ivo Kalous, uradnik	DRAGO KASTELIC
Šuba	IGOR SANCIN
Uradniki	PETER BOŠTJANČIČ
	JOŽE PRISTOV
	VERA PRISTOV

Premiera v petek, 2. marca 1984 ob 19.30

Vodja predstave Sava Subotić — Šepetalka Ernestina Popović — Ton Stanko Jost —
Luč Rudi Posinek — Tehnično vodstvo Peter Šprajc — Frizerska dela Vera Pristov —
Krojarska dela pod vodstvom Jožice Hrenove in Adija Založnika — Slikarska
dela Adolf Aškerc — Rekviziter Vlado Lužar — Odrski mojster Vili Korošec

Gledališki list SLG Celje, sezona 1983/84, štev. 5 — Predstavnik upravnik Slavko
Pezdir — Urednik Janez Žmavc — Naklada 1000 izvodov. Cena 10 dinarjev — Tisk
Tone Tomšič — RT — Oblikovanje R. Jenko.

Mali gledališki slovar

hrulugyp-a (ptydep.) pesniški O
maluz rog-a (ptydep.) O v pomenu začudenja
materinščina-e (slov.) *materni jezik*: učiti se materinščine;
pravica do rabe materinščine; pouk v materinščini
redundantia-ae f. (lat.) *redundanca*: obilje, obilnost izraza
varylaguf yb de solas (ptydep.) jojmene!

Ideološka mehanizacija ali način obnašanja
Želimo si junaka. Takoj ga zaslutimo. Ali je to
Gross? Kdaj se nam bo razkril kot junak? Šele
na koncu? Na koncu pridemo do Marije.
Najprej pa še pydepe, veličastna iznajdba za
totalno funkcioniranje Sistema (poskus nove
transcendence?). Zgornja elita ga uvede v spodn-
jih uradih, ki imajo tudi svoje elite; elita pač za
možnost vzgledovanja ali hitre uveljavitve. V
ptydepeju je vsekakor skrit namen, kako angaži-
rati mase.

Človek pa je po naravi upornik in temu uporni-
ku — skritemu, potuhnjenemu, v pasivni rezi-
stenci in ne nazadnje sumljivo poslušnemu — je
treba v zameno dati neke koncesije. Priložnosti
za familiarno izkoriščanje teh na zunaj nenevar-
nih koncesij je kar precej, ne le v zloglasni
potrošniški mentaliteti.

Pri angažiranju uradniških mas dopušča Sistem
poleg koncesij, kjer Sistem rade volje zamizi na
eno oko, tudi svobodo. Ta se nam kaže v iskanju
in potrjevanju samoiniciativnosti. Izpeljanke iz
iniciativnosti pa so spretno balansirane (Balaš),
v hitrem dojemanju nove politične situacije, v
zvitosti, kjer zmanjka intelekta (to dvoje zdru-
ženo daje zavidanja vredne rezultate), v intrigi.
Intriga običajno ne prinese odrešilne spre-
membe. Požene pa kolesje naprej — v krogu.
Urnejšim omogoča, da se postavijo čez noč na
glavo, ne da bi jih pri tem bolela glava.

Hvale vredna Havlova satira, ki nam omogoča,
da lahko v tej ideološki mehanizaciji sveta ves
čas z zanimanjem sledimo — malo s posmehom,
malo z žalostjo, pa tudi s srhom — tem ustvarjal-
nim procesom, zreduciranimi na zgolj funkcio-
nalne odnose. Občutek krivde je zaznamovan le
v odnosu do Sistema. Kazen, ki sledi, pa ni
vedno pogubljenje. Obrazec samoobtožbe je
znan: zagotovo ji bo sledila še večja zavezanost
Sistemu. (Kako se prikupiti?)

Tako se ravnotežje konformizma nikjer ne
poruši. Grossov humanizem je le druga oblika
ptydepeja (in ne nazadnje udoben način lepega
obnašanja). Nihče ne more ali ne zna ali noče
izstopiti iz začaranega kroga odtujenosti. Na
koncu lahko samo s simpatijami stisnemo Mariji
roko. Kaj več pa zanjo ne moremo storiti.

Janez Žmavc

V gledališkem foyerju razstavlja
kostumografka Anja Dolenc